

K R O N I K A

Prof. UP dr hab. Wiktor Osuch (1969–2021): Nasz Przyjaciół i Współpracownik

Fot. 1. Podczas pobytu w Alpach
(zbiory prywatne W. Osucha)

Rok 2021 rozpoczął się dla części z nas bardzo trudną i – mimo trwającej już jakiś czas choroby – zaskakującą oraz ogromnie bolesną wiadomością o śmierci dr. hab., prof. UP Wiktora Osucha.

Niełatwo jest pisać o śmierci Człowieka, który odszedł, mając zaledwie 51 lat, z którym dzieliło się jeden gabinet, piło poranną kawę i dyskutowało na każdy temat od ponad 20 lat...

Wiktor Osuch od roku 1994, bez przerwy, był pracownikiem Katedry Badań nad Edukacją Geograficzną (dawniej Zakład Dydaktyki Geografii) w Instytucie Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Od początku swojej kariery naukowej był oddany dydaktyce geo-

grafii, a w niej przede wszystkim badaniom nad przygotowaniem nauczycieli do zawodu. Urodził się 30 czerwca 1969 r. w Krakowie. Tam w roku 1988 ukończył III LO im. Jana Kochanowskiego. W latach 1989–1994 studiował geografię na Wydziale Geograficzno-Biologicznym WSP w Krakowie. Pod kierunkiem prof. S. Piskorza przygotował pracę magisterską: *Nauczanie o węźle transportu na przykładzie krakowskiego węzła transportu*. Bezpośrednio po ukończeniu studiów podjął pracę na stanowisku asystenta w Zakładzie Dydaktyki Geografii Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Swoje zainteresowania w ramach badań nad edukacją geograficzną skierował na nauczycieli, którzy znacznie bardziej niż zmiany wynikające z reform systemu edukacji, podręczniki, pomoce dydaktyczne czy całość infrastruktury potrzebnej do kształcenia determinują jakość edukacji geograficznej w zakresie dydaktycznym oraz wychowawczym. Zagadnieniom optymalizacji przygotowywania kandydatów do zawodu nauczyciela geografii poświęcił swoją rozprawę doktorską. W roku 2000 Rada Wydziału Geograficzno-Biologicznego nadała W. Osuchowi stopień doktora nauk o Ziemi w zakresie dydaktyki geografii, na podstawie rozprawy pt. *Skuteczność praktycznego kształcenia nauczycieli geografii w czasie studiów*. Promotorem dysertacji także był prof. dr hab. S. Piskorz. Dalsze poszukiwania naukowe W. Osuch skoncentrował na pogłębieniu badań w obrębie pragmatyki zawodowej geografów. Analizował struktury kompetencji nauczycieli jako klucz do profesjonalizacji zawodowej. W tym

Fot. 2. Konferencja naukowa *Przedsiębiorczość w rozwoju układów regionalnych*, Kraków, 2017 (fot. T. Rachwał)

celu prowadził wieloletnie ogólnokrajowe badania społeczne wśród kandydatów do zawodu, czynnych nauczycieli oraz specjalistów odpowiedzialnych za przygotowywanie nauczycieli. W roku 2012 uzyskał tytuł docenta na Uniwersytecie Palackiego w Ołomuńcu, który został zatwierdzony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako równoznaczny z dyplomem doktora habilitowanego nauk społecznych: specjalność pedagogika. Podstawą do przeprowadzenia postępowania była monografia: *Kompetencje nauczycieli geografii oraz studentów geografii – kandydatów na nauczycieli*.

Oprócz zarysowanych pól badawczych, zainteresowania na-

ukowe W. Osucha dotyczyły problematyki edukacji wybranych grup mniejszości narodowych i etnicznych w Europie; aktualnych problemów edukacji geograficznej na różnych poziomach kształcenia oraz edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju. Był autorem i współautorem licznych artykułów naukowych, rozdziałów w monografiach oraz podręczników szkolnych i materiałów metodycznych. Intensywnie współpracował w projektach międzynarodowych o charakterze edukacyjnym. Były to takie projekty, jak: *CENTIME From the margin to the centre* (2004–2007); *Common Goals–Common Ways* (2012–2014); *Reaching the Lost Generation* (2014–2017); *ReCall* (2015–2017); *Engagement&Beyond* (2017–2020); *e3Cases* (2018–2021).

Wiktor Osuch od początku kariery akademickiej był zaangażowany w zadania organizacyjno-zarządcze, pełniąc funkcje kierownicze. W latach 2003–2006 był wicedyrektorem Instytutu Geografii. W latach 2016–2019 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Geograficzno-Biologicznego ds. studenckich, a w latach 2019–2021 był zastępcą przewodniczącego Rady Dyscypliny Geografia Społeczna i Gospodarka Przestrzenna. Był także członkiem Senackiej Komisji ds. Kształcenia oraz innych komisji i zespołów ogólnouczelnianych, wydziałowych i instytutowych oraz kierownikiem studiów podyplomowych i opiekunem naukowym Studenckiego Koła Naukowego Geografów Uniwersytetu Pedagogicznego. Nadto od 1996 r. był zaangażowany w organizację Olimpiady Geograficznej w okręgu

Fot. 3. Finał Olimpiady Geograficznej w Suwałkach, kwiecień 2017 (z żoną Edytą) (fot. T. Rachwał)

Fot. 4. Ćwiczenia terenowe ze studentami geografii – Roztocze i Bieszczady, 2017 (fot. P. Cybul)

krakowskim. W 2014 r. był współorganizatorem Międzynarodowej Olimpiady Geograficznej, kierując zespołem Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W ostatnich latach pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu Okręgowego Olimpiady Geograficznej w Krakowie, będąc jednocześnie członkiem Komitetu Głównego Olimpiady. Był także wiceprzewodniczącym oddziału krakowskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego oraz członkiem Komisji Edukacji Geograficznej PTG. Za zasługi dla towarzystwa odznaczony został Złotą Odznaką PTG.

Zdobytą wiedzę i doświadczenie naukowe skutecznie wykorzystywał, prowadząc rozmaite wykłady, ćwiczenia kameralne, szkolne i terenowe na studiach I, II, III stopnia oraz na studiach podyplomowych, głównie na specjalnościach nauczycielskich.

W. Osuch był bardzo oddany studentom i pracy dydaktycznej. W uznaniu wartości pracy W. Osucha dla polskiej oświaty w 2006 r. otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej, a wcześniej, w 2003 r., Brązowy Krzyż Zasługi. Uczenie było jego powołaniem, a kontakty z młodzieżą były dla niego paliwem do dalszych działań. Przez swoich studentów i magistrantów został zapamiętany jako wykla-

dowca niezwykle życzliwy, cierpliwy, otwarty, człowiek empatyczny i o wysokiej kulturze osobistej. Świadczą o tym wpisy, które zostały zamieszczone po jego śmierci przez byłych studentów na portalu społecznościowym IG.

Oto tylko wybrane z nich:

„Bardzo smutna wiadomość. Nie chce się wierzyć, że tak szybko trzeba żegnać tak wspaniałego dydaktyka, a przede wszystkim wspaniałego człowieka! Takich ludzi się nie zapomina! Ten uśmiech, spokój i zaangażowanie na zajęciach! Wielka strata!”

„Dziękujemy... za wszystkie twórcze rozmowy, które wywiązywały się na zajęciach, za poświęcony czas, za to, że był Pan wzorem Nauczyciela i Człowieka. W naszej pamięci – studentów, absolwentów – na zawsze pozostaną już nisko brzmiące słowa: „Proszę Państwa... tak...”.

„Dziękujemy za poświęcenie oraz cierpliwość podczas pisania naszych prac dyplomowych, a także cenny czas, wskazówki oraz wsparcie, które zawsze odczuwaliśmy, i spokój, którego często potrzebowaliśmy. Profesor zawsze stał po stronie studentów i służył pomocą. Zajęcia z Nim były inspiracją do naszej przyszłej pracy zawodowej. Był to zaszczyt pracować z tak wybitnym dydaktykiem, ale przede wszystkim wspaniałym człowiekiem. Jesteśmy dumni, że widnieje w naszych dyplomach jako promotor. Dziękujemy”.

Obraz Wiktora Osucha, złożony tylko z jego bogatej biografii naukowej, organizacyjnej oraz dydaktycznej, nie byłby pełny, gdyby nie obejmował tego, jak bardzo lubianym i szanowanym był Kolegą oraz Współpracownikiem. A był postrzegany i stale jest wspomniany jako pogodny, życzliwy, wyrozumiały i uśmiechnięty Człowiek, który kochał drobne przyjemności i cieszył się życiem tak wspaniale, jakby w pełni czuł jego kruchość oraz ulotność.

*Danuta Piróg, Agnieszka Świętek
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie*